



Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 24. februar 2011.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 24. februara 2011.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO TRIDESET DRUGOM, TRIDESET TREĆEM, TRIDESET PETOM I
TRIDESET ŠESTOM ZAHTJEVU U VEZI S KRŠENJEM OBAVEZE
OBJELODANJIVANJA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Trideset drugom zahtjevu da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja i mjere za njegovo otklanjanje", podnesenom javno s povjerljivim dodatkom 28. januara 2011. (dalje u tekstu: Trideset drugi zahtjev), "Trideset trećem zahtjevu da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja i mjere za njegovo otklanjanje", podnesenom javno s povjerljivim dodacima 28. januara 2011. (dalje u tekstu: Trideset treći zahtjev), "Trideset petom zahtjevu da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja i mjere za njegovom otklanjanje", podnesenom javno s povjerljivim dodacima 31. januara 2011. (dalje u tekstu: Trideset peti zahtjev), i "Trideset šestom zahtjevu da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja i mjere za njegovo otklanjanje", podnesenom javno s povjerljivim dodacima 1. februara 2011. (dalje u tekstu: Trideset šesti zahtjev) (dalje u tekstu, zajedno zahtjevi), i ovim donosi odluku u vezi s tim.¹

I. Argumenti

A. Trideset drugi zahtjev

1. U Trideset drugom zahtjevu, optuženi tvrdi da je Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilac) prekršilo pravilo 68 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) time što mu, čim je to bilo praktično izvodljivo, nije objelodanilo šest dokumenata.² Optuženi tvrdi da mu ti dokumenti nisu objelodanjeni "čim je to bilo praktično izvodljivo" zato što su mu dostavljeni tek 19. januara 2011., iako su činili dio zbirke dokumenata koja se vjerovatno već najmanje deset godina nalazi u posjedu tužioca.³

2. Optuženi tvrdi da ti dokumenti sadrže informacije kojima može opovrgnuti jedan broj navoda u Trećoj izmijenjenoj optužnici, uključujući udruženi zločinački poduhvat terorisanja civilnog stanovništva Sarajeva i namjeru provođenja kampanje etničkog čišćenja.⁴ On takođe sugeriše da jedan dokument ukazuje na obrazac krijumčarenja oružja bosanskim Muslimanima od strane država članica Ujedinjenih nacija, koji je nagnao bosanske Srbe da

¹ Optuženi je 31. januara 2011. podnio "Trideset četvrti zahtjev da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja i mjere za njegovo otklanjanje". On je 7. februara 2011. povukao taj zahtjev imajući u vidu odgovor tužilaštva na njega, Povlačenje trideset četvrtog zahtjeva za utvrđivanje kršenja obaveze objelodanjivanja, 7. februar 2011., par. 2-3.

² Trideset drugi zahtjev, par. 1-8.

³ Trideset drugi zahtjev, par. 2, 11.

⁴ Trideset drugi zahtjev, par. 3-7.

"zadrže pripadnike UN-a kao ratne zarobljenike" i da o oslobađajućem karakteru šest dokumenata svjedoči činjenica da ih je tužilac objelodanio na osnovu pravila 68.⁵ Pored toga, optuženi tvrdi da mu je ovim kasnim objelodanjivanjem nanesena šteta pošto u pripremama za suđenje i formulisanju svoje sveukupne strategije odbrane nije mogao procijeniti te dokumente i nije ih mogao koristiti i/ili predložiti ih tokom unakrsnog ispitivanja Herberta Okuna.⁶ On stoga od Vijeća traži da donese zaključak da je tužilac prekršio pravilo 68 time što tih šest dokumenata nije objelodanio čim je to bilo praktično izvodljivo i da suđenje prekine na tri mjeseca prije početka izvođenja dokaza u vezi s navodima o preuzimanju vlasti u opštinama u Bosni i Hercegovini kako bi se omogućilo tužiocu da "do kraja ispoštuje pravilo 68" i obezbijedilo da mu ti dokumenti budu dostavljeni prije unakrsnog ispitivanja budućih svjedoka.⁷ Najzad, optuženi traži da tih šest dokumenata "budu prihvaćeni bez posredstva svjedoka kako bi se ublažila šteta koja mu je nanesena kasnim objelodanjivanjem".⁸

3. Tužilac je 2. februara 2011. dostavio "Odgovor tužioca na Trideset drugi i Trideset četvrti zahtjev da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja i mjere za njegovo otklanjanje" (dalje u tekstu: Odgovor na Trideset drugi i Trideset četvrti zahtjev). Tužilac tvrdi da je jedan od tih šest dokumenata prethodno objelodanjen optuženom u maju 2009. godine, kao dio dokumenta sa brojem 11349 na osnovu pravila 65ter, i da stoga nije moglo biti nikakvog kršenja obaveza u vezi s tim dokumentom.⁹ Pored toga, tužilac tvrdi da bi Trideset drugi zahtjev trebalo odbaciti budući da ti dokumenti ne potpadaju pod odredbe pravila 68(i) i da optuženi nije "predočio *prima facie* osnovu za tvrdnju o vjerovatnom oslobađajućem ili ublažavajućem karakteru tog materijala".¹⁰ Po mišljenju tužioca, ti dokumenti su dostavljeni optuženom "zbog toga što mogu biti relevantni za pitanja u vezi s tezom odbrane ... čak i ukoliko u strogom smislu ne potpadaju pod odredbe pravila 68(i)".¹¹ Tužilac iznosi različite argumente o tome zašto nijedan od tih dokumenata "ne upućuje na zaključak o nevinosti niti ublažava krivicu optuženog, odnosno ne dovodi u pitanje tužiočevu tezu na suđenju".¹² Tužilac tvrdi da, u svakom slučaju, optuženi nije pokazao nikakvu štetu i da mu se stoga ne

⁵ Trideset drugi zahtjev, par. 8-9.

⁶ Trideset drugi zahtjev, par. 10-12.

⁷ Trideset drugi zahtjev, par. 14-15.

⁸ Trideset drugi zahtjev, par. 16.

⁹ Odgovor na Trideset drugi i Trideset četvrti zahtjev, par. 5.

¹⁰ Odgovor na Trideset drugi i Trideset četvrti zahtjev, par. 1.

¹¹ Odgovor na Trideset drugi i Trideset četvrti zahtjev, par. 4.

¹² Odgovor na Trideset drugi i Trideset četvrti zahtjev, par. 5-17.

može odobriti pravno sredstvo.¹³ U prilog ovoj tvrdnji, tužilac napominje da je pet dokumenata koji ranije nisu objelodanjeni optuženom sadržalo ukupno samo 13 stranica.¹⁴

B. Trideset treći zahtjev

4. U Trideset trećem zahtjevu, optuženi tvrdi da je tužilaštvo prekršilo pravilo 66(A)(ii) Pravilnika time što je jednu raniju izjavu KDZ354 objelodanilo 20. januara 2010., odnosno poslije isteka i prvobitnog roka za objelodanjivanje takvog materijala od 7. maja 2009. koji je utvrdio pretpretresni sudija (dalje u tekstu: rok od 7. maja 2009.) i kasnijeg roka od 1. oktobra 2010. za objelodanjivanje materijala na osnovu pravila 66(A)(ii) koje je tužilac ranije propustio objelodaniti, koji je utvrdilo Pretresno vijeće (dalje u tekstu: rok od 1. oktobra 2010.).¹⁵ On traži od Vijeća da konstatuje da je pravilo 66(A)(ii) prekršeno kasnim objelodanjivanjem ove izjave i da to sankcioniše izuzimanjem iskaza svjedoka.¹⁶

5. Tužilac je 4. februara 2011. dostavio "Odgovor tužioca na Karadžićeve Trideset treći, Trideset peti i Trideset šesti zahtjev da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja i mjere za njegovo otklanjanje (dalje u tekstu: Odgovor na Trideset treći, Trideset peti i Trideset šesti zahtjev). Tužilac prihvata da je propustom da blagovremeno objelodani izjavu pomenutu u Trideset trećem zahtjevu prekršio pravilo 66(A)(ii) i da je propust nastao usljed ljudske greške s njegove strane.¹⁷ Međutim, on tvrdi da ovim kasnim objelodanjivanjem nije nanesena šteta optuženom budući da su "[g]otovo sve informacije sadržane u toj izjavi ranije objelodanjene", ta izjava sadrži samo tri stranice, a optuženi će prije očekivanog iskaza svjedoka imati pet nedjelja da dotičnu izjavu pregleda i integriše je u svoju pripremu.¹⁸

6. Tužilac naglašava izuzetne mjere koje je preduzeo da identifikuje i objelodani materijal na osnovu pravila 66(A)(ii), ali potvrđuje da nije "postigao savršenstvo" i da i dalje nastoji utvrditi da li još ima materijala na osnovu pravila 66(A)(ii) koji je "izuzetno izostavljen iz njegovog objelodanjivanja".¹⁹ Tužilac tvrdi da praksa Međunarodnog suda ne ide u prilog odobravanju pravnog sredstva za povredu obaveze objelodanjivanja u odsustvu stvarne štete i da, stoga, nema osnova da se odobri zahtjev optuženog za izuzimanje iskaza svjedoka s

¹³ Odgovor na Trideset drugi i Trideset četvrti zahtjev, par. 1.

¹⁴ Odgovor na Trideset drugi i Trideset četvrti zahtjev, par. 20.

¹⁵ Trideset treći zahtjev, par. 1-3.

¹⁶ Trideset treći zahtjev, par. 4-5.

¹⁷ Odgovor na Trideset treći, Trideset peti i Trideset šesti zahtjev, par. 2.

¹⁸ Odgovor na Trideset treći, Trideset peti i Trideset šesti zahtjev, par. 7.

¹⁹ Odgovor na Trideset treći, Trideset peti i Trideset šesti zahtjev, par. 3.

obzirom na to da on ne tvrdi da mu je tim kasnim objelodanjivanjem nanescna šteta.²⁰ On naglašava da svaki svjedok "pruža veoma relevantna svjedočenja koja imaju dokaznu vrijednost" i da bi ekstermna mjera izuzimanja njihovih svjedočenja bila nesrazmjerna i suprotna interesima pravde.²¹

C. Trideset peti zahtjev

7. U Trideset petom zahtjevu, optuženi tvrdi da je tužilac prekršio pravilo 66(A)(ii) Pravilnika time što je raniju izjavu i transkript ranijeg iskaza Boška Milića objelodanio 26. januara 2010., odnosno poslije roka od 7. maja 2009. i roka od 1. oktobra 2010.²² On traži od Vijeća da konstatuje da je pravilo 66(A)(ii) prekršeno kasnim objelodanjivanjem ovih izjava i da to sankcioniše izuzimanjem iskaza svjedoka.²³

8. Tužilac ponovo prihvata da je propustom da blagovremeno objelodani izjave pomenute u Trideset petom zahtjevu prekršio pravilo 66(A)(ii), te da je propust nastao usljed ljudske greške s njegove strane.²⁴ Još jednom, on tvrdi da ovim kasnim objelodanjivanjem nije nanescna šteta optuženom budući da dotične izjave sadrže samo tri, odnosno 29 stranica, da su informacije u tim izjavama bile obuhvaćene ranijim objelodanjivanjem i da će optuženi imati vremena da ih inkorporira u svoju pripremu za svjedoka budući da Boško Milić neće svjedočiti prije maja 2011.²⁵ Tužiočevi opšti argumenti koje su relevantni za ovaj zahtjev, a odnose se na izuzimanje iskaza svjedoka i napora koje je uložio kako bi ispoštovao svoje obaveze objelodanjivanja na osnovu pravila 66(A)(ii) pominju se u paragrafu 6 gore.

D. Trideset šesti zahtjev

9. U Trideset šestom zahtjevu, optuženi tvrdi da je tužilac prekršio pravilo 66(A)(ii) Pravilnika time što je jednu raniju izjavu Mehmeda Musića objelodanio 27. januara 2010., odnosno poslije isteka roka od 7. maja 2009. i roka od 1. oktobra 2010.²⁶ On ponovo traži od

²⁰ Odgovor na Trideset treći, Trideset četvrti i Trideset šesti zahtjev, par. 4-5.

²¹ Odgovor na Trideset treći, Trideset peti i Trideset šesti zahtjev, par. 11.

²² Trideset peti zahtjev, par. 1-3.

²³ Trideset peti zahtjev, par. 4-5.

²⁴ Odgovor na Trideset treći, Trideset peti i Trideset šesti zahtjev, par. 2.

²⁵ Odgovor na Trideset treći, Trideset peti i Trideset šesti zahtjev, par. 8.

²⁶ Trideset šesti zahtjev, par. 1-3.

Vijeća da konstatuje da je pravilo 66(A)(ii) prekršeno kasnim objelodanjivanjem ove izjave i da to sankcioniše izuzimanjem iskaza svjedoka.²⁷

10. Tužilac još jednom prihvata da je propustom da blagovremeno objelodani izjavu pomenutu u Trideset šestom zahtjevu prekršio pravilo 66(A)(ii) i da ova izjava nije ranije objelodanjena uslijed ograničenja u tehnologiji pretraživanja zbog kojih nije prepoznato ime svjedoka.²⁸ Tužilac tvrdi da kasnim objelodanjivanjem nije nanesena šteta optuženom budući da dotična izjava sadrži samo dvije stranice, da se u njoj "uglavnom ponavljaju informacije koje ima u svom posjedu od maja 2009." i da je optuženi imao više od dvije i po sedmice da ih inkorporira u svoju pripremu za svjedoka Mehmeda Musića čije je svjedočenje zakazano za februar 2011.²⁹ Tužιοčevi opšti argumenti koje su relevantni za ovaj zahtjev, a odnose se na izuzimanje iskaza svjedoka i napora koje je uložio kako bi ispoštovao svoje obaveze objelodanjivanja na osnovu pravila 66(A)(ii) pominju se u paragrafu 6 gore.

II. Mjerodavno pravo

11. Pravilo 66(A)(ii) predviđa obavezu tužioca da (u roku koji propiše pretresno vijeće ili pretpretresni sudija) stavi odbrani na raspolaganje "kopije izjava svih svjedoka koje tužilac namjerava da pozove da svjedoče na suđenju i kopije svih transkripata i pismenih izjava uzetih u skladu s pravilom 92*bis*, 92*ter* i 92*quater*". Mjerodavan rok za objelodanjivanje svih materijala koji potpadaju pod pravilo 66(A)(ii) u ovom predmetu bio je 7. maj 2009.³⁰ Dana 26. avgusta 2010., poslije niza kršenja obaveze objelodanjivanja od strane tužioca, Pretresno vijeće je donijelo "Odluku po Devetom i Desetom zahtjevu optuženog da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i da se odrede mjere za njegovo otklanjanje", u kojoj je naložilo tužiocu da do 1. oktobra 2010. dovrši sve dodatne pretrage za materijalima na osnovu pravila 66(A)(ii) i njihovo objelodanjivanje.

12. Pravilo 68 Pravilnika propisuje kontinuiranu obavezu tužioca da "odbrani objelodani sve materijale koji po njegovim stvarnim saznanjima mogu upućivati na nevinost, odnosno ublažiti krivicu optuženog ili uticati na vjerodostojnost dokaza optužbe".³¹ Kako bi dokazao kršenje ove obaveze od strane tužioca, optuženi mora "iznijeti *prima facie* dokaz[e] o mogućem

²⁷ Trideset šesti zahtjev, par. 4-5.

²⁸ Odgovor na Trideset treći, Trideset peti i Trideset šesti zahtjev, par. 2.

²⁹ Odgovor na Trideset treći, Trideset peti i Trideset šesti zahtjev, par. 9.

³⁰ Nalog poslije statusne konferencije sa priloženim planom rada, 6. april 2009., par. 7.

ekskulpatornom ili ublažujućem karakteru" dotičnih materijala.³² Pretresno vijeće je ranije u kratkim crtama iznijelo praksu Žalbenog vijeća u vezi s obimom i primjenom obaveze da se objelodani, "čim to bude praktično izvodljivo", oslobađajući materijal na osnovu pravila 68.³³ Ta diskusija neće se ovdje ponavljati.

13. Pravilo 68bis predviđa da Pretresno vijeće, *proprio motu*, ili na zahtjev bilo koje strane u postupku, odlučuje o sankcijama koje treba izreći strani koja ne izvršava svoje obaveze objelodanjivanja na osnovu Pravidnika. Prilikom utvrđivanja (eventualnog) odgovarajućeg pravnog sredstva, Vijeće mora razmotriti da li je relevantnom povredom nanesena šteta optuženom.³⁴

14. Najzad, kada je riječ o pravnom sredstvu koje optuženi traži u Trideset sedmom zahtjevu, Vijeće takode podsjeća na to da pravilo 89(C) predviđa da "[v]ijeće može prihvatiti bilo koji relevantan dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrijednost" i stoga dopušta prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka, bez potrebe da se oni predlažu posredstvom nekog svjedoka.³⁵ Kada su uslovi iz pravila 89(C) ispunjeni, Vijeće ima diskreciono ovlaštenje za prihvatanje dokaza, koje uključuje mogućnost da izuzme dokaze ako njihovu dokaznu vrijednost suštinski nadmašuje potreba da se obezbijedi pravično suđenje na osnovu pravila 89(D).³⁶ U skladu s "Nalogom u vezi s procedurom za vođenje sudskog postupka", koji je Vijeće izdalo 8. oktobra 2009. (dalje u tekstu: Nalog), strana u postupku koja traži prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka dužna je učiniti sljedeće:

- i) dati kratak opis dokumenta za koji traži da bude uvršten u spis; ii) jasno naznačiti relevantnost i dokaznu vrijednost svakog dokumenta; iii) objasniti kako se taj dokument uklapa u tezu te strane, i iv) navesti pokazatelje autentičnosti tog dokumenta.³⁷

³¹ Odluka po zahtjevu optuženog da se odrede rokovi za objelodanjivanje, 1. oktobar 2009. (dalje u tekstu: Odluka o rokovima za objelodanjivanje), par. 19, gdje se poziva na *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Drugostepena presuda, 29. juli 2004. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*), par. 267.

³² *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2-A, Presuda, 17. decembar 2004. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*), par. 179.

³³ Odluka po Sedamnaestom zahtjevu da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja i mjere za njegovo otklanjanje, 29. septembar 2010., par. 14-17.

³⁴ Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*, par. 179; Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*, par. 268.

³⁵ Odluka o rokovima za objelodanjivanje, par. 10; Odluka po Drugom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje zapisnika Skupštine bosanskih Srba, 5. oktobar 2010. (Odluka po Drugom zahtjevu bez posredstva svjedoka), par. 5-7.

³⁶ Odluka po drugom zahtjevu bez posredstva svjedoka, par. 6.

³⁷ Nalog, Dodatak A, Dio VII, par. R.

III. Diskusija

A. Trideset drugi zahtjev

15. Vijeće napominje da je prvi dokument koji se pominje u Trideset drugom zahtjevu prethodno objelodanjen optuženom u maju 2009. godine kao dio dokumenta s brojem 11349 na osnovu pravila 65ter i da stoga nije bilo kršenja obaveze objelodanjivanja u vezi s tim dokumentom. Vijeće je nedavno naglasilo da "tužilaštvo treba da navede kada je dokument prethodno objelodanjen i da učini napor da izbjegne dupliciranje objelodanjivanja koje izaziva konfuziju i nepotrebno pridodaje vremenu potrebno optuženom da pregleda taj objelodanjeni materijal".³⁸ Vijeće je iznenađeno time što tužilac nije usvojio sistem koji olakšava preciznu identifikaciju dokumenata koji su već objelodanjeni optuženom i poziva tužioca da predstojeći prekid u postupku iskoristi za unapređenje prakse u tom pogledu.

16. U vezi s drugim dokumentom, Vijeće napominje da se optuženi ne tereti za progone počinjene u Bihaću. Međutim, uopštena sugestija u tom dokumentu da bi "ofanziva mogla istinski biti lokalno inspirisana, provedena bez rukovođenja" i da bi sam napad mogao predstavljati "trik kako bi se Karadžić dalje diskreditovao u svjetskom javnom mnijenju falsifikovanjem napada bosanskih Srba", može se okarakterisati kao potencijalno oslobađajuća ako pokaže da se taj obrazac protezao izvan Bihaća, čime bi se zatim mogla osporiti teza tužioca vezana za navode o preuzimanju vlasti u drugim opštinama u Bosni i Hercegovini.

17. Iz toga proizlazi da je drugi dokument trebalo objelodaniti optuženom "čim je to bilo praktično izvodljivo". Tužilac nije naznačio ni kada je taj dokument došao u njegov posjed. U odsustvu tog razjašnjenja i budući da taj dokument nije nedavno nastao, Vijeće smatra primjerenim da pretpostavi da ga tužilac nije nedavno stekao i konstatuje da je tužilaštvo prekršilo svoju obavezu na osnovu pravila 68 Pravilnika da objelodani potencijalno oslobađajući materijal čim je to praktično izvodljivo.

18. Pošto je pregledalo treći, četvrti, peti i šesti dokument, Vijeće konstatuje da optuženi nije "izni[o] *prima facie* dokaz[e] o mogućem ekskulpatornom ili ublažujućem karakteru"

³⁸ Odluka po Tridesetom i Trideset i prvom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem objelodanjivanja, 3. februar 2011.

ovih dokumenata.³⁹ U vezi s trećim dokumentom, Vijeće nije ubijeđeno da dokument koji upućuje na spremnost optuženog da učini uslovne koncesije u odnosu na Sarajevo protivrječi navodu da je njegov cilj bilo terorisanje civilnog stanovništva u Sarajevu. Vijeće takođe smatra uvjerljivim tužiočev dokument da, iako četvrti dokument pokazuje da se optuženi upustio u političke pregovore radi okončanja rata, to nužno ne protivrječi tvrdnji da je on "takođe provodio vojnu kampanju u cilju protjerivanja Muslimana sa teritorije na koju su pretendovali Srbi".⁴⁰ Premda sugerše da je moglo postojati određeno opravdanje za srpsku ofanzivu u Srebrenici 1993. godine, peti dokument ne upućuje na zaključak da isto opravdanje postoji u vezi s navodima o preuzimanju srebreničke enklave 1995. godine, te ni na koji način ne opovrgava tvrdnji da je optuženi namjeravao etnički očistiti Srebrenicu. Pošto je pregledalo šesti dokument, Vijeće se nije uvjerilo da njegov sadržaj potkrepljuje tvrdnju optuženog da su države članice UN-a pomagale Armiju bosanskih Muslimana.⁴¹ Iz toga proizlazi da treći, četvrti, peti i šesti dokument nisu potencijalno oslobađajući, i da nije bilo kršenja pravila 68 Pravilnika u vezi s njihovim objelodanjivanjem.

19. Pošto je pregledalo drugi dokument koji je kasno objelodanjen, čime je prekršeno pravilo 68, te uzimajući u obzir njegovu kratkoću, Vijeće smatra da značaj tog dokumenta nije takav da negativno utiče na formulisanje sveukupne strategije odbrane optuženog ili da mu se njegovim kasnim objelodanjivanjem nanosi šteta. Iz toga proizlazi da, u odsustvu pokazane štete, traženo pravno sredstvo privremenog prekida sudskog postupka na tri mjeseca nije opravdano. Pored toga, budući da je Vijeće nedavno odlučilo da u martu 2011. prekine pretresni postupak na šest sedmica, optuženi će imati dovoljno vremena da pregleda dokument i uklopi ga u svoje pripreme koje su u toku.⁴²

20. U vezi sa zahtjevom optuženog za prihvatanje bez posredstva svjedoka šest dokumenata koji su obuhvaćeni Trideset sedmim zahtjevom, iako ti dokumenti mogu biti relevantni i imati dokaznu vrijednost za pitanja u ovom predmetu, "strana u postupku koja predlaže neki dokument bez posredstva svjedoka ima obavezu da objasni kako se on uklapa u njenu tezu" kako bi se obezbijedilo njegovo stavljanje u odgovarajući kontekst.⁴³ Vijeće se

³⁹ Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*, par. 179.

⁴⁰ Odgovor na Trideset drugi i Trideset četvrti zahtjev, par. 12.

⁴¹ Odgovor na Trideset drugi i Trideset četvrti zahtjev, par. 17.

⁴² Pretres, T. 11474-11476 (10. februar 2011.); Odluka po Zahtjevu optuženog za četvrti privremeni prekid postupka, 16. februar 2011.

⁴³ Odluka po zahtjevima optuženog broj 18-21 u vezi s kršenjem objelodanjivanja, par. 32, gdje se poziva na Odluku po zahtjevu tužilaštva da se dokumentacija sa sjednica Skupštine Republike Srpske prihvati bez

nije uvjerilo da je optuženi zadovoljio taj uslov u ovom slučaju, te stoga odbija da dokumente pomenute u Trideset drugom zahtjevu uvrsti u dokazni spis. Vijeće napominje da ovo ne sprečava optuženog da ove dokumente ponudi posredstvom odgovarajućeg svjedoka u sudnici ili u nekom budućem zahtjevu za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka.

B. Trideset treći zahtjev, Trideset peti zahtjev i Trideset šesti zahtjev

21. Ranija izjava KDZ354, koja se pominje u Trideset trećem zahtjevu, ranija izjava i transkript iskaza Boška Milića, koji se pominju u Trideset petom zahtjevu i ranija izjava Mehmeda Musića, koja se pominje u Trideset šestom zahtjevu, po datumima prethode roku od 7. maja 2009. godine, koji je pretpretresni sudija utvrdio za objelodanjivanje izjava na osnovu pravila 66(A)(ii). Vijeće stoga konstatuje da je kasnim objelodanjivanjem ovih izjava tužilac prekršio pravilo 66(A)(ii) .

22. Vijeće napominje da izjava koja se pominje u Trideset trećem zahtjevu sadrži samo tri stranice i da će optuženi imati najmanje pet sedmica da razmotri tu izjavu prije nego što KDZ354 bude pozvan da svjedoči. Isto tako, izjava i transkript koji se pominju u Trideset petom zahtjevu sadrže ukupno 32 stranice, a Boško Milić neće svjedočiti prije maja 2011. Izjava koja se pominje u Trideset šestom zahtjevu sadrži samo dvije stranice, a optuženi će imati najmanje dvije i po sedmice da je razmotri prije nego što Mehmed Musić bude pozvan da svjedoči. Pošto je uzelo u obzir dužinu izjava i vrijeme kojim optuženi raspolaže za njihovo pregledanje prije nego što dotični svjedok bude pozvan da svjedoči, Vijeće se nije uvjerilo da je optuženom nanesena šteta ovim kasnim objelodanjivanjem. Vijeće je nedavno naglasilo da izuzimanje relevantnih dokaza predstavlja krajnju mjeru,⁴⁴ i da je, s obzirom na odsustvo pokazane štete po optuženog, ono u ovom slučaju neopravdano.

C. Konsolidovani zahtjevi u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja

Vijeće sa zabrinutošću konstatuje bujicu zahtjeva u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja koji su podneseni u januaru i februaru 2011. Iako shvata da to djelimično predstavlja proizvod neadekvatne prakse tužioca u pogledu objelodanjivanja, Vijeće je mišljenja da će, ukoliko se zahtjevom u vezi s kršenjem objelodanjivanja ne traži neko hitno rješenje, resursi svih strana u postupku, uključujući odbranu i Vijeće, biti bolje iskorišteni ako optuženi bude

posredstva svjedoka, 22. juli 2010., par. 11; Odluka po Prvom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svjedoka, 13. april 2010., par. 15.

jednim mjesečno podnosio konsolidovani zahtjev u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja. Legitimni interes optuženog za dokumentovanje kršenja obaveze objelodanjivanja biće očuvan bez opterećenja višestrukim zahtjevima u vezi s kršenjima obaveze objelodanjivanja, odgovorima i odlukama Pretresnog vijeća.

IV. Dispozitiv

24. Iz gorenavedenih razloga, Pretresno vijeće konstatuje gorenavedena kršenja obaveze objelodanjivanja i, na osnovu pravila 54, 66(A)(ii), 68 i 68*bis* Pravilnika, ovim **ODBIJA** zahtjeve.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan engleski tekst.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 24. februara 2011.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

⁴⁴ Odluka po dvadeset devetom zahtjevu u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, par. 15-16.